

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

71. ÅRGANG

10. JANUAR 1959

A V I N N H O L D E T :

MED KIRKELIG SINNELAG - ET SKRIK I RAMA - FREDS-
VISJONEN. REFLEKSJONER OM KLOSTERLIVET - KARDINAL-
KOLLEGIET AV IDAG - NOREGS KYRKJESOGA - BLIKK PÅ
TIDEN - ENEBOERGROTTEN I ASSISI - UTENLANDSNYTT

NR
1

NESTE NUMMER UTKOMMER 24. JANUAR 1959.

Bønnens apostolat — Intensjoner for 1959

JANUAR: Om kirkelig sinnelag. — At Kirken må trekke mennesker til seg gjennom sin enhet.
FEBRUAR: Kamp mot materialismen ved bot og faste. — Stansning av frafallet i China.
MARS: Den hellige fars alminnelige og særlige formål. — Flere misjonærer til Afrika.
APRIL: For arbeidet blant dem som har tapt troen på Kristus! — Om dyktige legfolk til hjelp for misjonærene.
MAI: For de legfolk som arbeider blant ungdommen. — At Muhammedanerne ved Maria må nå til erkjennelsen av hennes guddommelige Sønn.
JUNI: Om fred og kjærlighet blant mennesker ved andakten til Jesu hjerte. — Om frelse for sjelene i de deler av Afrika der Kirkens arbeide hindres.
JULI: For hindring av trafikkulykker. — Kirkens arbeide i Siam.
AUGUST: Mere kjennskap til Kirkens sosiale lære. — Prestekallene i misjonslandene.
SEPTEMBER: Apostolisk sinnelag i de kristne familier. — Løsning av raseproblemet i Sør-Afrika.
OKTOBER: Misjonsarbeidet blant Kirkens egne barn. — Bedre forståelse av plikten til verdensmisjon.
NOVEMBER: For hindring av kommunistenes arbeide for en verdensrevolusjon. — Kirken på Madagaskar.
DESEMBER: Hjelpen til de forfulgte kristne. — Bevaring av Julefestens sanne betydning hos asiater og afrikanere.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vår Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Trondheim
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Trondheim
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	

Ved bestilling av olje:
 Oslo 683466 - Service: 565690

Juletefester i Oslo

Foreningslokalet Akersv. 5
 Lørdag 10. januar kl. 16.30:
 For større barn.
 Søndag 11. januar kl. 20.00:
 For voksne.

ST. SUNNIVA SKOLE, OSLO

BERNADETTE

Lourdes 1858—1958

Oppføres: Søndag 11. januar kl. 19.
 Tirsdag 13. » » »
 Torsdag 15. » » »
 Søndag 18. » » »
 Entré: kr. 2.—. Barn kr.1.—.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
 Akersv 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Sosialkuratoren treffes etter avtale.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 11. JANUAR, 1. s. etter Herrens Åpenbaring: Den hellige familie. Ep. Kol. 3, 12—17. Ev. Luk. 2, 42—52.
Mandag: Messen fra Herrens Åpenbaringsfest. Tirsdag: Minnet om Frelserens ddp. Onsdag: Hilarius, bisk., bekj., kirkelærer. Torsdag: Paul, den første ert. Lørdag: Anton, abbed.
SØNDAG 18. JANUAR, 2. s. etter Herrens Åpenbaring: Ep. Rom, 12, 6—16. Ev. Joh. 2, 1—11. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Fabian, pave, og Sebastian; martyrer. Onsdag: Agnes, jomfru og mart. Torsdag: Vincent og Anastasius, martyrer. Fredag: Raymond av Pennafort, bekj. Lørdag: Timoteus, bisk., mart.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården	8.30	
425287. Sogneprestkontoret 414161	9.45 m. eng. pr.	
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne,	8.30	10.30
Urtegt. 29, tlf. 680868	19.00	
St. Dominikus kirke, Dominikanerne,	8.15	11.00
Neuberggt. 15, tlf. 442324	9.30	
Vår Frue Villas kapell, Montebello,	—	8.30
Ullernchausséen 52, tlf. 558121		
Grefsen kapell, Gladsv. 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309,	—	9.00
tlf. 377868		
ARENDAL: St. Franciskus kirke,	8.00	10.45
Tyholmen, tlf. 2209		
BERGEN: St. Pauls kirke,	8.00	10.30
Christiesgt. 16, tlf. 15410	9.00	
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke,	8.30	10.30
Cappelsengt. 1, tlf. 832019		
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke,	8.30	10.45
Kongensgt. 9, tlf. 1438		
HALDEN: St. Peters kirke,	8.00	10.45
Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168		
HAMAR: St. Torfinns kirke,	8.00	11.00
Torvgaten 113, tlf. 23751		
HAUGESUND: St. Josefs kirke,	8.30	11.00
Haraldsgt. 21, tlf. 3195		
HØNEFOSS: St. Theresia kirke,	8.00	10.30
Vesterngt. 5, tlf. 266		
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke,	8.00	10.30
Kirkegaten 3, tlf. 4225		
LILLEHAMMER: Mariakapellet,	—	10.00
Weidemannsgt. 3, tlf. 51650		
LILLESTRØM: St. Magnus kirke,	8.30	11.15
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke,	7.45	10.30
Sverresgt. 26, tlf. 50793		
STABEKK: Jesu Hjerte kapell,	8.40	10.40
Nyveien 17, tlf. 53 77 35		
STAVANGER: St. Svithun kirke,	8.00	10.30
Dronningensgt. 8, tlf. 25534		
SYLLING: St. Hallvards kapell,	—	—
tlf. 849028 (Drammen)		
TØNSBERG: St. Olavs kapell,	8.00	10.45
Sandefjordgt. 1, tlf. 12238		
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,	8.30	11.00
Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd.	19.00	
tlf. 21214		
St. Elisabeth Hospitals kapell,	6.00	—
Ila, tlf. 20220		
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke,	8.00	11.00
Flintegaten 5, tlf. 2779		
MOLDE: St. Sunniva kirke,	8.30	10.30
Parkveien 23, tlf. 1100		
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94.	8.15	10.30
Biskopen og prestegrd. tlf. 3604		
St. Elisabeth hospital,	6.20	—
Mellomveien 15, tlf. 63		
BODØ: St. Eysteins kirke,	8.15	10.30
Hernesveien 22, tlf. 21783		
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke,	—	10.30
Strandgt., tlf. 1392	19.00	
HARSTAD: St. Sunniva kirke,	8.00	10.30
Skolegt. 4, tlf. 1205		

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

MED KIRKELIG SINNELAG

Biskop dr. Jac. Mangers' nyttårshilsen

Ved overgangen fra det gamle til det nye året trer vi fram til Gud og sier med apostelen Paulus: «Evighetens konge, den udødelige, den usynlige, den ene Gud, være ære og herlighet i all evighet» (1. Tim. 1, 17). I sannhet har vi all grunn til å lovprise Gud og takke ham for all den godnet og miskunn han har vist mot oss i året som gikk. Han har holdt sin hånd over oss og ført oss frelst gjennom mange stormer og forbi mange farlige skjær. Av og til kunne det synes som om bølgene gikk så høyt at vi følte oss for-tapt, men når vi nå ser tilbake på det hele, da ser vi at alt var til beste for oss. Derfor må vår takk stige opp til Gud og med tillit må vi gi oss over i hans faderhender.

Dette trer også helt klart for våre øyne når vi tenker på Kristi Kirke, vår åndelige mor. Også Kirken har vært hardt prøvet i året som gikk, særlig i de land der den er lenket og berøvet all frihet, og så ved døden av den uforglemmelige pave Pius XII, et av de største og edleste mennesker som har levd. Men det guddommelige Forsyn har synlig ledet valget av en ny overhyrde, som straks har vunnet alles hjerter ved sin liketille framferd, sin faderkjærlighet og alt-omfattende hyrdeomsorg.

Også i vårt bispedømme har vi fått utallige bevis for at Gud, trass i all vår skrøpeligheit, har velsignet vårt strev i hans vingård. Jeg retter en dypfølt takk til våre prester, ordenssøstre og legfolk for den innsats de har gjort og den troskap de har vist mot sitt kall som Kristi tjenere og medarbeidere.

En særlig hilsen til alle som i det forløpne år har mottatt fermingens sakrament, og jeg ber dem stride den gode strid i Kristi store hær. En hilsen også til dem som er blitt døpt og til dem som har funnet veien tilbake til Moderkirken. Må de alltid bli tro mot sine dåpsløfter og bære det hvite dåpsklede rent og usmit-tet gjennom livet. Likeså til dem som har knyttet ekteskapsbåndet foran Guds alter og lovet hverandre ubrytelig troskap så deres liv kan bli en gjenspeiling av den hellige families liv. Jeg tenker også på dem som Herren i årets løp har kalt til seg. Vi må ta lær-dom av deres liv og be Gud være nådig mot dem. Dessverre har også noen vendt seg bort fra Kirken:

vi kan ikke glemme dem, men bønnfaller Gud om at det nye år må bli et nådens år også for dem og bringe dem tilbake til hjorden.

Hva vil det nye år bringe oss? Det ligger i Guds hånd. Men ett vet vi: Gud, Kristus, vil være med oss alle dager også i det nye året, være med oss helt til livets ende. Når vi derfor begynner det nye året med Gud og holder oss til ham, da vil han vise oss veien og være vår fører gjennom de farer som hvert år, hver dag, ja hver time bærer i seg og med seg her på vår syndefulle jord.

Vi er jo barn av Kristi Kirke. Og Kirken har net-topptil mål å få oss til å gå gjennom livet ved Guds side og sluttelig forene oss med ham i evigheten. I sin Kirke gir Kristus oss så mange nådemidler og nådegaver at vi, dersom vi gjør bruk av dem, uvilkårlig må ha Gud for øye og gå ved hans side, gå med ham gjennom livet.

I bønneintensjonen for denne januar måned ber vi om at «alle kristne må bli dypt gjennomtrengt av det kirkelige sinnelag», den kirkelige ånd. Det vil først og fremst si at vi må føle og leve med Kirken som aktive lemmar på dens levende organisme.

Når vi er oss fullt ut bevisst at vi er lemmar på Kirkens legem, da er det selvfølgelig at vi lever det samme liv som Kirken, slik som lemmene på et legem lever det samme liv som legemet, lever med det og tar det. På samme måte må også bevisste kristne leve Kirkens liv, leve med den og for den, føle med den, være ett med den. Å ha det kirkelige sinnelag er altså meget mer enn å oppfylle, nesten vanemessig, de ytre plikter som Gud og Kirken gir oss i bud og forskrif-ter. Vårt kirkelige sinnelag må omfatte Kirkens hele mystiske liv og aktivitet, som vil utøse sine over-naturlige gaver på alle områder av det menneskelige samfunn.

Mange kristnes ulykke er at de — selv som kristne — lever som om de var uavhengige av Kirken, så å si skilt fra den. De hefter seg ved de menneskelige sider i Kirkens styre, kritiserer den og går sine egne veier uten å føle seg i intimt fellesskap med den. Dette er en motsigelse, en fornektelse av selve begrepet *Kristi Kirke*, Kristi mystiske legem, vår åndelige mor. Alle må da forstå at de ikke bare *tilhører* Kirken, men *er* Kirken, selvfølgelig i forening med og i lydighet mot hierarkiet — paven og biskopene.

Forstår vi dette fullt ut, da lar vi oss ikke påvirke av det menneskelige vi ser i Kirken eller av verdens-ånden eller av vår tids materialistiske strømninger og kritikkånd. Nei. Da fyller vi vår sjel med den over-naturlige skjønnhet som er iboende i Kirkens lære, sakramenter, liturgi og autoritet. Og vi elsker Kirken slik «Kristus har elsket den og gitt seg selv for den for å hellige den... så han kunne fremstille den i dens herlighet uten plett eller rynke» (Ef. 5, 26). Slik må også vi gi oss selv for Kirken så vi ved hele vårt liv viser den i all sin skjønnhet og helligheit. Men det kan vi bare når vi elsker den, lever og føler med den, er ett med den.

Ja, høytelskede i Herren, det kirkelige sinnelag er nøkkelen til et godt år, nøkkelen til vår lykke og fred. For da går vi ved Guds side gjennom året, gjennom livet. Om Enok i Det gamle testament heter det: «Enok vandret med Gud, og Gud tok ham til seg» (1. Mos. 5, 24). Det er det skjønneste og herligste

Et skrik i Rama

Av H. RIEBER-MOHN, O. P.

«Rakel gråter over sine barn med klage og såre stor jammer, hun ville ikke la seg troste, for de er ikke mere til.»

K napt er englenes jubelsang forstummet ved krybben før vi hører gråten og klagen over Herodes' uhyggelige barnemord. De to riker, Guds rike og Verden har sannelig satt hverandre stevne i Betlehem og følger hverandre opp gjennom århundrene: Lyset fra Guds sønn, klagen fra Verdens ofre. Skrifttolkerne forteller oss at det var kanskje vel et snes barn som ble drept i Betlehem — større var ikke landsbyen. Men dét er tyve bunnløse tragedier, det. Og Rakels klage — dét er dessuten alle de talløse mødres klage opp gjennom tidene, frem til de arme jødiske kvinner i konsentrasjonsleirene under siste krig, som måtte se på at vepnede soldater førte deres egne barn til gasskamrene, før de selv ble henrettet. Så redselsfull er Verden, og så trang er Guds Sønn's inngang i den, at redselsskriket i Rama er noe av det første Han hører. Betlehemsidyllen rives brutalt istykker for Ham og for oss ved dette skriket. For det er jo ikke bare et lune av en korrupt og overtroisk orientalsk småfyrste dette. Det er et grusomhetens mørke like konstant, like vedvarende og allesteds nærværende som det lyset Kristus bragte inn i verden. «Og lyset skinte i mørket, men mørket forsto det ikke...»

Jesu fødsel er fred og harmoni bare så langt som den ennå bærer gjenskinnet fra himmelen. For verden nøler sannelig ikke med å bringe frem sitt bidrag til begivenheten: Hat og angst, flukt og død. Så fjernt er Kirken fra å romantisere julemysteriet at den i selve julens oktav viser oss det bokstavelig talt blodige alvor ved Guds inntreden i menneskeheten. Og

så kan vi kanskje, over evangeliet om de uskyldige barn i Betlehem, de første martyrer for Kristus, lære ett og annet om Vår Herre selv — Han som ikke bare var Fredsfyrsten, men også det «Motsigelsens tegn».

To utsagn, begge med Gud selv som kilde, tørner da sammen i vår erindring: «Og fred på jorden for alle mennesker av en god vilje!» Det er det ene. «Jeg er ikke kommet for å bringe fred, men sverd!» — det er det andre. Det kan se ut som en ren selv-motsigelse, men det er en motsigelse som ikke er av Gud, men av Verden: Den kommer fra oss mennesker.

Om vi ikke selv, i vår opprevne samtid, hadde hatt så rystende og overbevisende erfaring om mørkets makt, om det som Apostelen kaller «ondskapens andehær i himmelrommet», så kunne vi ihvertfall vanskelig overse den i det bilde Evangeliene tegner av Vår Herres liv. Der er en makt, virksom og hvileløst hat, som følger Kristus som en skygge, og som gang på gang hever sin hånd til slag mot Ham — først famlende, så klartseende. Den slår blindt og rasende i Betlehem — Herodes ville være sikker og tok godt mål: «Alle barn til og med toårs-alderen», leser vi. Senere — gjennom Fristeren i ørkenen — har denne makten skilt Kristus ut fra mengden og går til et hatets stormløp mot Ham alene. Og til slutt — da Kristus «overgir seg i menneskenes hender» og lar deres hat få fritt spill, forat Hans soning skal kunne skrape bunden i vår elendighet og i vår pakt med det onde, — til slutt reiser denne makten seg til det samme mordet som mislyktes tredivet år før i Betlehem, og dennegang rammer slaget og nagler Kristus til Hans kors.

I våre foreldres generasjon var det umoderne å tro på det onde. Den makt som Skriften kaller Satan — Guds motstander — var forvist til overtroens vokskabinett: Ondskapen — hva var dét annet enn overtroens navn på resultatene av fysisk og psykisk nød, sosiale misforhold, manglende opplysning?

Vi har måttet lære om igjen — et helt slektledd har stirret ondskapen i øynene så grundig at det vil ta tid å glemme det. Herodes har vært på ferde også i vår tid, og bak hans brutale, men dumme åsyn

som kan sies om et menneske at det går, vandrer med Gud gjennom livet, det vil si: har Gud for øye i alle gjøremål, i alle vansker og prøvelser.

I sitt første budskap til verden, og særlig i den gripende preken vår Hellige Far holdt i messen på kroningsdagen, legger han for dagen sitt fader- og hyrde-hjerte for hele Kirken; men frem for alt understreker han det ene nødvendige: å følge Kristus, vår hyrde og konge, og Kirken, vår mor. «Alt annet, sier han, lærdom, dyktighet, diplomatisk takt, organisatorisk talent, kan være nyttig, men det må bare tjene det ene nødvendige», det store mål Gud har skapt oss til og som er ham selv. Og dette mål oppnår vi uvegerlig når vi har det ekte kirkelige sinnelag, det vil si: er helt gjennomtrengt av Guds frelserplan med oss.

Så vil vi da ved dette årsskiftet rekke hverandre hånden og gå sammen inn i det nye året, dypt gjennomtrengt av bevisstheten om det høye kall vi har som lemmer på Kristi Kirke. Da vil vi få et sant Herrens år. Det ønsker jeg dere alle av hjertet!

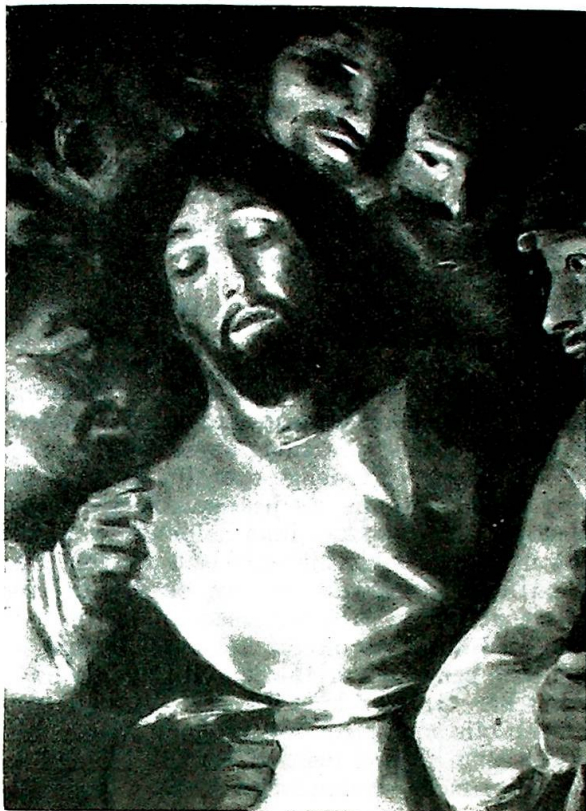
Bønn om kristenhetens gjenforening

2 milliarder 500 millioner mennesker lever idag på jorden. Av disse er nær 900 millioner døpte — og således lemmer på Kristi mystiske legem, Kirken. Men om enheten med Kristus og den Kirke han grunnla er til stede i kraft av dåpens innsegl i hver enkelts sjel, så er splittelsen de kristne i mellom fremdeles et synbart og smertelig faktum. En stadig voksende fordragelse mildner denne smerten, ja, er et tegn som lyser opp for tanken på den fulle gjenforening.

Men like selvsagt som denne all-kristne fordragelse burde være, like selvsagt burde den kalle oss videre: til s a m l i n g i b ø n n om at vi «alle må være ett», slik som Kristus ba om det innfor sin Fars åsyn.

I denne bønn vil protestanter og katolikker, ortodokse og anglikanske kristne i år som tidligere samles i uken 18.—25. januar, med disse særlige momenter i tankene:

18. januar: Forening av alle kristne.
19. » Smerten over splittelsen mellom de kristne.
20. » De romersk-katolske kristnes helliggjøring.
21. » De ortodokse kristnes helliggjøring.
22. » De anglikanske kristnes helliggjøring.
23. » De protestantiske kristnes helliggjøring.
24. » Misjonskirkens helliggjøring.
25. » Hele menneskehetens forening i Kristi kjærlighet og sannhet.

Goya: Kristus tas til fange.

skimter vi en intelligens i det onde av ganske andre dimensjoner — ingen forfallen småfyrste, men en mørkets storfyrste, en Guds motstander. Når summen av dumhet, ynkelighet, sadisme og uvitenhet er oppgjort i gestapistenes eller de røde kommissærenes uhyggelige regnskap med menneskeheten, da blir der en mysteriøs rest tilbake som er selve drivkraften i den grenseløse tragedien som heter menneskets overgrep mot mennesket. Dens navn er Satan, og kristendommen har kjent den ved navn og åsyn like så lenge som den har kjent Kristus, fordi den er Guds godhets slagskygge i vår tilværelse.

Der finnes et maleri av den store spanske maleren Goya. Det skildrer Kristi tilfangetagelse i Gethsemane med en enestående innlevelse i nettopp dette. I bildets sentrum ser vi Kristus, med lukkede øyne og ansiktet i resignasjonens og ensomhetens majestetiske ro. Han lener seg tilbake og gir seg over i bødlenes hender. Og rundt hans hode, som en tornekrone snarere enn som en glorie: En ring umenneskelige ansikter som avspeiler med forferdende tydelighet den makt som spilte så virtuost på vår elendighet i nettopp den stund: Her er en hånd, et hat, en triumf som ikke er av mennesker — i sin villskap røber det noe større enn oss. Her er mennesket bare som en liten partikkel som har forvillet seg inn i det farlige kraftfeltet mellom tilværelsens positive og negative pol, mellom Gud og Hans Fiende, og dras inn i det ondes spill.

Herodes er bare en dum marionettefigur, utspent i tråder som trekkes av kyndige fingrer i et hvileløst spill mot Guds godhet. Vi minnes Kristi ord da de la hånd på Ham: «Men dette er deres time og mørkets makt.» I Kristi som i vår tilværelse er livets

og dødens, godhetens og ondskapens tråder vevet inn i hverandre.

Hvorfor holder Kirken så sterkt frem for oss denne og de øvrige blodige tragediene i Kristi fotspor, helt fra Betlehem av? For å inngi oss angst? Selvfølgelig ikke! Snarere for å lære oss noe viktig om kjærligheten og om hatet. Vi pleier å si i dagligtalen at «kjærlighet gjør blind». Det er *galt*. Kjærligheten — den alene — gjør virkelig seende. Og den som elsker et vesen vi andre finner likegyldig har i virkeligheten rett, for den som elsker har lånt noe av Guds eget blikk på skaperverket. Det er *hatet* som gjør blind. Hatet slo blindt og mislykket til i Betlehem, hatet var blindt og kom til kort med sine fristelser i ørkenen, og selv da hatet seierssikkert styrte hovedsmannens lanse mot Guds Sønnns hjerte for å se Hans blod, var det blindt, for ut av dét gapende såret kom vår frelse. Hatet er blindt! Herodes' mareritt er et fall i mørket. Og kjærligheten gjør seende — selv i sin søvn ser Josef den truende faren og redder Verdens håp undav soldatenes sverd.

For en lekse der ligger for oss mennesker i den dystre beretningen om barnemordene i Betlehem! Den som *retter et slag mot Kristus, han rammer menneskeheten*. For ingen har noensinne mer enn Kristus forenet seg med menneskene. Det er blitt bekreftet igjen og igjen opp gjennom historien — *der hvor dette barn blir fredløst er det mennesket selv som er truet*.

Det er ikke en påstand — det er virkelighet. Bak jernteppet er Herodes på ferde også idag, hvileløst arbeider vold og list og samvittighetstvang og propaganda for å ramme dette barnets plass i hjertene. Også der klager Rakel over sine døde — fordi sverdet mot Kristi hjerte gikk gjennom et menneskes hjerte og la liv øde.

Det er hverdagen for våre trosfeller i Ungarn, i Tsjekkoslovakia, i China og — nærmere oss — i Øst-Tyskland. Imorgen kan det være hverdagen hos oss, fordi ingen av oss har brev på fremtiden, og så blir vår kristendom kanskje en dag plutselig et spørsmål om liv og død også for oss, fortettet ned til noe nær martyriets situasjon.

Enn om vi, som i frihet og fred igjen har kunnet feire Jesu fødsels fest, enn om vi idag ikke bare følte *takknemlighet*, men også idag fornyet en *overbevisning* i vårt sinn. Den er summen av beretningen om de uskyldige døde i Betlehem: *Hatet gjør blind. Kjærligheten gjør seende. Og det er kjærligheten som seirer.*

H. Rieber-Mohn, O. P.

Kirken har ikke trengt seg inn i Staten; nasjonene behøver ikke å frykte dens virksomhet. Den er den sikreste garanti for at dens tilhengere vil respektere de rettigheter og plikter som skaper harmoni og lykkelige samfunn. Når en Stat nekter å gi Kirken den nødvendige frihet for dens misjon, har man grunn til å tro at denne Stat heller ikke respekterer andre vesentlige friheter. Å kvele den kristne samvittighet er å kvele friheten; for den Stat som undertrykker kristendommen påtvinger sin egen ideologi og opphever friheten for sine undersåtter.

Kardinal Tisserant.

Fredsvisjonen

NOEN REFLEKSJONER OM KLOSTERLIVET

Av THOMAS MERTON

KARL MARX trodde at religionen hadde sine røtter i menneskenes indre konflikter med seg selv — i misforholdet mellom menneskenes forestillinger om seg selv og den konkrete virkelighet, motsigelsen mellom idealet og det virkelige i det menneskelige samfunn. Da Marx diagnostiserte årsaken til dette misforhold som en økonomisk sådan, foreskrev han også en økonomisk helbredelsesmetode. Kort sagt, Marx trodde at alle religiøse problemer bare var skjerm Brett som menneskene stilte foran praktiske problemer de ville unnsnippe eller ikke var i stand til å løse. Marx hadde sett hykleri og falsk humanisme blant borgerne i det 19. århundre, og han trodde at de problemer som alle religiøse mennesker ble konfrontert med ganske enkelt var tegn på at de på grunn av manglende åndelig redelighet og dyktighet hadde manøvrert seg selv inn i en blindgate. Det samfunnet de med sin egen grådighet hadde laget for seg selv, var i sannhet urettferdig, men hva kunne det gjøres med det? Det var «Guds vilie»...

Marx' løsning var diktert av hva han trodde var hans egen skarpsindighet og ærlighet; løs problemene ved å omforme verden, sa han. Eller for å være mer nøyaktig (da han ikke trodde at verden kunne bli forandret av borgerskapet): historiens ubønnhørlige logikk ville nok føre med seg en voldsom og gjennomgripende forandring neden i fra. Mens borgerskapet var fordypet i abstraksjoner slik at det kunne unngå klassekampens logikk, ville proletariatet — som tilsynelatende var immun for teoretisering, fri for illusjoner og forsynt med en vidunderlig ufeilbarlighet — avgjøre spørsmålet én gang for alle og likvidere den kapitalistiske verdens urettferdighet. Og fra da av skulle det ikke bli flere konflikter hverken i menneskenes samfunn eller i deres sinn. Religionen ville da forsvinne helt naturlig.

La oss et øyeblikk se nærmere på denne symptomatiske doktrine og dens følger. Marx var likevel et geni, og hans innflytelse på verden har hatt en slik rekkevidde at den kan ikke overses. Uheldigvis var han også en nevrotiker, og det er meget mulig at hans egne illusjoner om seg selv og hans myte om det perfekte proletariat og verdens frelse kom av skjulte skyldsspørsmål på dypet av en nokså borgerlig samvittighet. De dype motsetninger i Marx' egen karakter og hans tankevirksomhet arbeidet seg ut i hans revolusjonsdoktrine, og denne doktrine var hans «løsning» på hans egne indre konflikter. Det er virkelig forferdelig når et geni kommer frem til en gal løsning på sine egne personlige problemer, og den hele verden så må betale prisen for feiltagelsen. Fordi Marx raste mot seg selv og alle andre og trådte i stykker gulvteppet under sin

traving opp og ned i rommet, er nå tyve millioner mennesker i Sovjetsamveldet i tvangsarbeidsleirer...

De her opptrukne linjer er betydningsfulle for forståelsen av *klosterlivet*. Munken er engasjert i historien, og danner en like stor del av den som kommunisten. Hans rolle i historien er akkurat like avgjørende, skjønt den er mer skjult. Menneskenes skjebne ligger i likevekten, og munken har like meget å si som noen annen, kanskje mer, om hvordan spørsmålet skal veies.

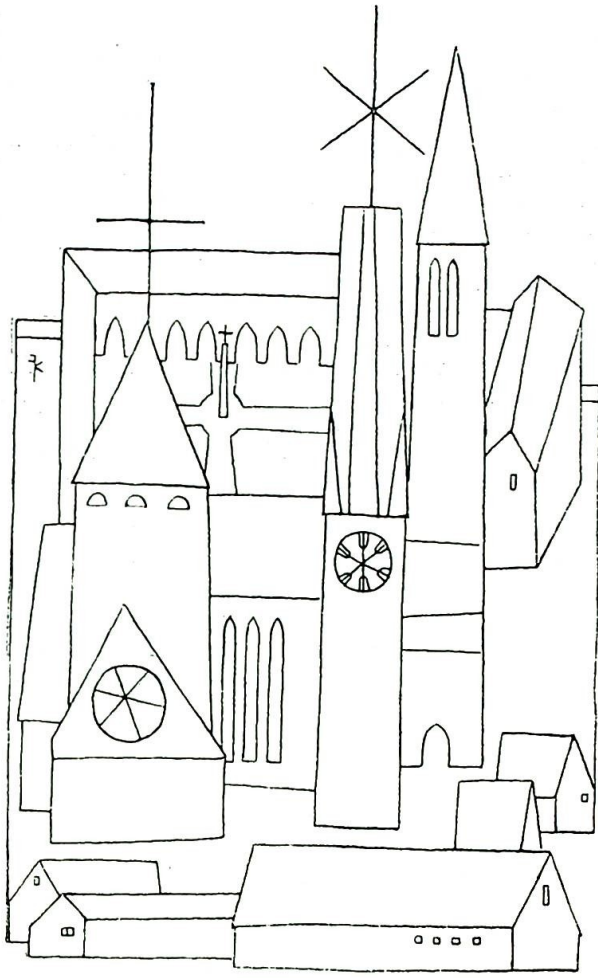
Spørsmålet er et grunnspørsmål: Hvordan skal vi møte motsigelsen mellom idealet og virkeligheten i vårt samfunn, idealet og det konkrete i oss selv?

Dette er ikke bare et individuelt eller personlig problem. Det nittende århundres individualisme førte til slutt til en moralsk og åndelig oppløsning av mennesket. Virkningene er tydelige overalt i det moderne samfunns håpløst atomiserte usammenheng med all dets misnøye. Slike sår kan ikke helbredes ved bare å løse de individuelle konflikter, én ad gangen. Problemet må løses av samfunnet selv, og det er langt fra sikkert at det står ferdig med en løsning. Vi kan håpe med Marx at historien har en løsning — skjønt vi ikke behøver å tro at den vil følge de linjer som Marx har trukket opp for den. Vi kan også håpe at det blir mulig for menneskene å lede historien mot denne skjulte løsning. En slik tro er ikke bare forenlig med kristendommen, men vesentlig for den.

Den kristne religion er eskatologisk, dvs. at den enkelte kristnes kall er å hjelpe med å forberede Kristi endelige seier i verden og menneskehetens frelse. Selve substansen i menneskenes historie er viklet inn i det som St. Paul kaller «Kristi mysterium», og alle begivenheter får sin endelige mening i «fullendelsen av alle ting i Kristus». Når Kristus sa at han var kommet ikke for å bringe fred, men sverd, mente han at han var kommet ikke for å løse menneskenes indre konflikter i denne verden, men for å hjelpe menneskene til å møte konfliktene så de gjennom en rensende kamp kunne nå frem til først å kjenne seg selv, dernest andre mennesker, og vigsle seg til alles frelse.

Dette krever en heroisk innsats og utrolig meget mot, og det er i virkeligheten et arbeide som menneskene ikke kan fullføre på egen hånd, uten Guds nåde. Munkens tilbaketrekning fra verden er virkelig en erkjennelse av at problemet er vanskelig. Det er det første vi må gjøre: innrømme at det ikke er lett, og så finne de nødvendige midler til at noe effektivt kan bli gjort. Klosterlivet skal bl. a. hjelpe dem som går inn for det, til å bli ærlige mot seg selv. Virkelig oppriktighet har aldri være lett, det har alltid eksistert erstatninger, og i våre dager er erstatningene så alminnelig akseptert at virkeligheten nesten er blitt glemt.

Den som bestreber seg på å være oppriktig blir stilt ansikt til ansikt med sine indre motsigelser. Da blir det umulig å slippe fra konflikten, splittelsen inni en. Og denne splittelse bevirker en konstant uro. Det paradoks man blir stilt overfor, hvis man virkelig tar sannheten alvorlig, er at oppriktighet betyr usikkerhet. Hvis vi erkjenner hvor grunnfestet konflikten i våre hjerter er, kan vi ikke slå oss til ro og «installere» oss på denne vår jord. Men samtidig som vi lærer usikkerheten riktig å kjenne, vil vi også

forstå dens verdi: den er faktisk garantien for vår oppriktighet. Den er paradoksalt nok et tegn på at vi er på rett vei.

Det er bare når vi er blitt i stand til å akseptere motsigelsene inni oss selv at vi kan få ydmykhet nok til å forstå motsigelsene hos andre og i samfunnet. For selv i Kirken, det perfekte samfunn, er det motsetninger — den evigvarende forskjell på hvete og klinte, med den dertil hørende usikkerhet for alle. Ingen blant oss kan med sikkerhet erklære at han er hvete snarere enn klinte, og ingen kan forsikre at han, i motsetning til «de andre», representerer Kirken i all dens renhet.

En barmhjertighetens skole er også en frihetens skole. Den er for modne og ansvarsfulle mennesker, ikke for barn som har besluttet å overlate sin ansvarsbyrde til andre. Et kloster er (burde i alle fall være) et sted hvor mennesker lærer å bære tyngden av sin egen frihet, og setter andre i stand til å stå oppreist under byrden av sin. Frihet er tungt å bære, inntil man blir sterk nok til å bære den.

Marx' måte å nærme seg dette problem på har vært å ta all frihet fra individene og legge alt ansvar i hendene på noen få som skal stå ansvarlige overfor mysteriøse historiske lover — lover som de selv mener de kan bestemme. Munken er utsatt for en fristelse som er bemerkelsesverdig lik den marxistiske løsning: fristelsen å gi avkall på sin frihet, å forbli uvirksom og apatisk i andres hender som

så igjen videresender ansvaret til høyere overordnede og — til Det guddommelige forsyn. Men det er ingen virkelig løsning.

Når munken gir «avkall» på sin frihet, ofrer han et lavere og mer materielt slags selvstyre for å oppnå et høyere og mer åndelig selvstyre — «Jeg lever, ikke jeg, men Kristus lever i meg».

Når dette er blitt virkelighet, kan St. Augustins forferdende utsagn forstås: «Elsk, og gjør hva du vil.» Risikoen er stor, men det er en risiko som er knyttet sammen med virkelig fullkommenhet — den risiko den må møte som i alle ting bare ønsker å bli drevet av Guds kjærlighet.

Det er klart at hvis man anvendte dette prinsipp galt, hvis man lot seg lede av illusjoner i stedet for kjærlighet, ville villfarelsen bli forferdelig. Det er antagelig grunnen til at enkelte munke ikke er i stand til å overgi seg til Guds ånd. De foretrekker å legge bånd på den faglige frihetsimpulsen som de ikke sikkert vet er ren kjærlighet. Og som følge av det blir håpet for svakt hos dem.

Kjærlighet læres gjennom kjærlighet, og vi er kommet til klosteret for å styrke hverandre i kjærligheten så vi kan bli sterke nok til å se sannheten i øynene og edelmodige nok til å bruke den frihet som ble innpodet i vår natur da Gud skapte den i sitt bilde.

Jo sterkere vår kjærlighet er, jo større blir vår evne til å påta oss ansvar både for oss selv og for andre. I den grad vi vokser og blir lik Kristus, blir vi, slik han var, i stand til å bære andres sorger uten å klage og uten å spille rollen som beskyttere. Bare der Guds uendelige sannhet, medfølelse og frihet bor i menneskenes hjerter, kan det bli et virksomt sosialt samarbeide i strevet for å oppnå rettferdighet og sannhet på jorden. Munken som gir seg over til Guds kjærlighet, som påtar seg ansvar for alle, anser seg selv for å stå under alle andre, og på det åndelige plan «vasker han føttene» til ethvert annet menneske i verden, men særlig dem han bor sammen med. I en slik sjel er der så megen ydmykhet, godhet og selvutslettelse, slik frihet og glede i Gud at selve dens tilstedeværelse bringer den Hellige Ånd til menneskenes hjerter, befri dem fra synd og viser dem veien til anger og glede.

Alene Kristus kan bringe sann fred til menneskehjertene, og han bringer den gjennom andre menneskers hjerter. Alle er vi Kristi meglere for hverandre gjennom vår godhet, vår delaktighet i hans kors, vår kjærlighet ved å påta oss verdens synder uten å fordømme synderne. Hvis Guds rettferdighet ikke er synlig i det sivile samfunn, må den i det minste være det i hans Kirke og i hans klostre. Og vé det kloster hvor munkene ikke er de arveløses venner!

Staretz Zossima, den hellige munken som Dostojevskij har beskrevet i et portrett basert på virkelighet, summerte den kristne fullkommenhet med disse vakre ord: «Elsk hverandre... Elsk Guds folk. Fordi om vi er kommet hit og har lukket oss inne bak disse murer, er vi ikke helligere enn dem som er utenfor, tvert i mot, hver enkelt av oss har dermed tilstått for seg selv at han er verre enn alle andre mennesker på jorden... Og jo lenger en munk lever avsondret, jo sterkere må han erkjenne det. Ellers ville det ikke være noen grunn for ham til

Kardinalkollegiet av idag

Onsdag før jul overrakte Pave Johannes XXIII den røde birett og skulderkappen i purpur til de 23 nye kardinaler, hvis navn vi bragte i vårt nummer for 29. november i fjor. Tre av disse nye «prinser av Kirken» tok ikke del i konsistoriet i Vatikanet, men fikk etter gammel tradisjon sine verdighetstegn overrakt av de respektive statsoverhoder der hvor de sist hadde tjent Vatikanet som apostoliske nuntius: kardinal Giuseppe Fietta i Roma, kardinal Fernando Cento i Lissabon og José Bueno y Monreal i Sevilla. De vil så senere en gang bli «innsatt» som kardinaler ved samme ritual som deres kolleger ble det i det offentlige konsistorium torsdag før jul, 18. desember.

Da pave Johannes XXIII la frem sin liste over 23 nye kardinalnavn midt i november, regnet man med et kollegium på samlet 75 medlemmer, det høyeste tall i kardinalkollegiets historie. (Det er forøvrig i år 900 år siden at kardinalene samlet i konklave fikk eneretten til å velge den nye pave.) Imidlertid døde kollegiets eldste, den over 92 år gamle kardinal Caro Rodriguez, erkebiskop av Santiago i Chile. Forlydender om at Paven ville utnevne en ny i hans sted i hemmelig konsistorium tirsdag før jul, skulle vise seg å være bare gjetninger. Kollegiet av Pavens høyeste rådsmedlemmer teller således 74 ved inngangen til det nye år.

å komme hit. Når det går opp for ham at han ikke bare er verre enn andre, men også at han er ansvarlig overfor alle mennesker for alle synder, først da forstår han hensikten med vår innestengthet. For husk at hver eneste av oss er utvilsomt ansvarlig for alle mennesker og alt på jorden, ikke bare gjennom alt det skaptes syndefullhet, men hver enkelt er personlig ansvarlig for hele menneskeheten og for hvert individ. Denne viten er livets krone for munken og for enhver annen. For munkene er ikke en spesiell sort mennesker, de er bare det som alle mennesker burde være. Bare denne viten kan få våre hjerter til å bli bløte av en uendelig, universell, kjærlighet. Da vil hver enkelt av dere få makt til å vinne over hele verden ved hjelp av kjærlighet og vaske bort verdens synd med deres tårer... Pass på deres hjerter og bekjenn deres synd for dere selv til enhver tid. Vær ikke redde for deres synder selv når dere merker dem, bare der er anger; men sett ingen betingelser med Gud.

... Elsk Guds folk. La ikke fremmede få fjerne flokken, for hvis du slumrer av lathet og ringeaktende stolthet, eller enda verre: av lyst og begjær, vil de komme fra alle kanter og drive bort flokken din... Be slik: Frels, o, Herre, alle dem som ikke har noen til å be for seg, frels også alle dem som ikke vil be, og tilføy: det er ikke i stolthet at jeg ber denne bønn, o, Herre, for jeg er mindre enn alle mennesker.»

Thomas Merton.

Av de 13 italienske prelater som ble kreert ved siste konsistorium, er bare tre residerende erkebiskoper, nemlig kardinal Montini i Milano, kardinal Castaldo i Napoli og kardinal Urbani, som Paven så raskt utnevnte som sin etterfølger til patriark av Venezia. De øvrige 10 vil nok alle bli knyttet til den romerske kurie, Kirkens sentralledelse, som derved vil bli betydelig styrket. Til disse kommer så den tidligere dekan for kirkeedomstolen Sacra Romana Rota, den franske kardinal André Jullien. Inn i hans stilling ved Rota har denne gang en engelskmann rykket, den snart 75 årige monsignore William T. Heard, som i over 30 år har hatt sitt virke der.

Med sine nyutnevnelser har Pave Johannes XXIII gitt kardinalverdigheten til to hvis land aldri før har hatt noen kardinal: erkebiskopen av Guadalajara, Mexico, og erkebiskopen av Montevideo, Uruguay. Forøvrig fordeler de 74 kardinaler seg således etter nasjonalitetene:

29 italienske, 8 franske, 4 amerikanske, 4 spanske, 3 tyske, 3 brasilianske, 2 kanadiske, 2 argentinske, 2 portugisiske, 2 fra Den orientalske kirke (en armenier og en iraker), og fra følgende land 1 hver: England, Irland, Belgia, Polen, Ungarn, Østerrike, Jugoslavia, India, China, Australia, Equador, Cuba, Colombia, Mexico og Uruguay.

Kontinentvis er fordelingen slik: Europa 53, Amerika (Nord og Sør) 16, Asia 4, Australia 1. Afrika har ingen kardinal medmindre en vil betrakte kardinal de Gouveia, erkebiskop av Lourenco Marques, som afrikaner. Hans bispesete står riktignok i Afrika, men han er portugiser av fødsel.

Den eldste av år i kardinalkollegiet er erkebiskopen av Firenze, kardinal Elia dalla Costa, som nærmer seg de 87, mens den yngste er biskopen av Berlin, kardinal Julius Döpfner, som er knappe 45. Ellers er å merke seg at for første gang siden den någjeldende kirkelige lovbok Codex Juris Canonici tråtte ikraft i 1917, sitter to brødre samtidig i kardinalkollegiet, nemlig prefekten for Ritus-kongregasjonen, kardinal Gaetano Cicognani, og den nyutnevnte Amleto Cicognani, som siden 1933 har vært Kirkens apostoliske delegat i U.S.A. I og for seg taler C. J. C. imot at nære slektninger samtidig har sete i Pavens øverste råd. Men Paven, som øverste lovgiver på det kirkerettslige plan, står her fritt til å treffe sine valg. Den nærmeste og eneste presedens til tilfellet Cicognani er slektningsforholdet (onkel og nevø) mellom kardinalene Pietro og Enrico Gasparri som ble kreert henholdsvis i 1907 og 1925. Det falt vel heller ikke noen tungt for brystet at Pave Johannes XXIII lønnet den kjente kirkerettslærde og høytfortjente apostoliske delegat Amleto Cicognani med purpuren og ga ham sete i sitt råd ved siden av hans to år eldre bror som Pius XII kreerte for seks år siden.

Til slutt står bare å slå fast at 3 av kardinalkollegiets medlemmer er forhindret i å utøve sin hyrdegjerning i sine respektive land: kardinal Joseph Mindszenty frister fremdeles asyltilværelsen i Den amerikanske ambassade i Budapest, kardinal Louis Stepinac sitter isolert i Titos Jugoslavia, og Chinas første og eneste kardinal, Thomas Tien-Ken-sin, lever i landflyktighet, f. t. i Europa. Det er intet som tyder på noen forestående mulighet for dem til atter å komme i kontakt med sin hjord.

I. H. K.

NORGES KYRKJESOGA

Oluf Kolsrud: Noregs kyrkjjesoga. I. Millomalderen. Aschehoug, Oslo 1958.

Det er vanskelig å ta stilling til et historisk verk, hvis forfatter ikke har vært å få i tale på tretten år. Professor Oluf Kolsrud døde i 1945, og denne kirkehistorien som nå utgis, forelå ferdig allerede da. Det er kjedelig at den har måttet vente så lenge på å se dagens lys. Selv innen norsk middelalderforskning skjer der ting i løpet av et såpass langt tidsrom, slik at verket slik det nå fremtrer, langt fra er å jour på alle områder.

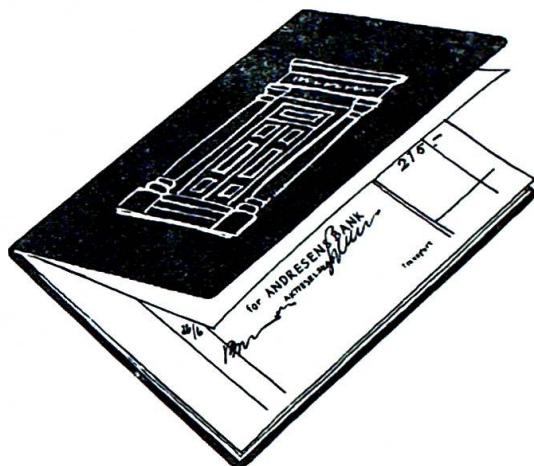
Likevel er det ingen tvil om at det var på sin plass å utgi boken. For det første var behovet for et slikt verk påtrengende. Siden norsk kirkehistorisk forskning trådte sine barnesko med Keyser, er det bare biskop Bang som har forsøkt seg på en samlet fremstilling av den katolske kirkes historie i Norge. Og hans nå over femti år gamle verk er som kjent sterkt preget av forfatterens uvilje mot og uvitenhet om katolisismen overhodet. Men videre må det jo også sies, at Kolsruds verk sikkert fremdeles står urokket hva de store linjer angår.

Noe av det mest interessante i boken er dens første kapitler, om hedendommen og trosskiftet. Kolsrud viser her hvordan kristendommen på en relativt harmonisk og naturlig måte ble folkets religion, — selv om begge Olavene før hårdt frem, kan det neppe sies at kristendommen ble tvunget inn på det norske folk. Olav Trygvasons korte regjeringstid ville ikke i seg selv vært tilstrekkelig til å avskaffe asatroen. Likevel ser vi at det under jarlene Eirik og Svein ikke er tale om å gå tilbake til det gamle. Kristendommen vokser stille frem og venter bare på Olav Haraldssons kristenrett for å innta sin naturlige plass i samfunnet — og på hans martyrdød for å slå rot i folkedypet.

Kapitlet om kirkens åndelige ekspansjon og velmakts-tid, i tidsrommet 1153—1349, ville nok ha sett en del anderledes ut hvis det skulle vært skrevet i dag. Arne Odd Johnsen og Charles Joys er blant dem hvis verker ville ha bidratt til å utfylle bildet. Men allerede Kolsrud viser klart hva kjernen i maktkampen mellom Sverre og erkebiskopen, mellom konge og kirke i det hele tatt er: Ikke først og fremst et uttrykk for prelatenes maktbrynde, men en kamp for en utvidelse av horisonten, mot en reaksjonær nasjonalisme, for det fortsatte *sidaskipti* — den moralske omveltning — mot et begynnende stormannstyranni, som selv ønsker å trekke opp grensene for religionens innflytelsessfære, og gjøre den så trang som mulig.

Vi har også grunn til å glede oss over de siste kapitlene, om «nedgangstiden» fra svartedauen til reformasjonen,

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

og om «pavedømet og den norske kyrkja». Kolsrud kan peke på positive trekk også i nedgangstiden, som gjerne males svart i svart, for at «evangelii klare lys» i reformasjonen kan skinne desto sterkere. Nå hadde jo denne nedgangstiden sine lett påviselige materielle årsaker. Men Kolsrud gjør også gjeldende, og kanskje med ikke liten rett, at de misforhold vi konstaterer blant geistligheten i denne tiden, meget sjelden skyldes norske elementer; det dreier seg som regel om utlendinger. Norge var jo allerede den gang blitt et Alaska for danske og tyske eventyrere og mer eller mindre mislykkede eksistenser — både verdslige og geistlige. Her kan Kolsrud også henvise til den alvorlige og inderlige fromhet, så langt fra bare et ytre skinn, som gir seg uttrykk i folkets botspraksis på denne tiden.

Kolsruds uomtvistelige lærdom og innsikt gjør at hans kirkehistorie sikkert i lang tid kommer til å bli stående som en autoritet. Alt er dog ikke like fullkomment. Muligens er det verkets opphavelige karakter av forelesningsmanuskript som hindrer forfateren i å ta opp til diskusjon andre forskeres oppfatning av omstridte punkter. Dette savnet får imidlertid fremstillingen til undertiden å virke en smule naiv. Likeledes venter en av en moderne historiker at han setter sitt emne i perspektiv; en mer gjennomført henføring til europeisk kirke- og åndshistorie ville vært naturlig. — Særlig beklagelig er det at utgiverne ikke har funnet grunn til å føre verket å jour gjennom et enkelt noteapparat. Vi håper inderlig at det blir gjort for begge bind under ett, når bind II nå forhåpentligvis om ikke alt for lenge ser dagens lys.

Erik Gunnes.

*De ringer -
vi bringer!*

BILLETTER OVER HELE VERDEN!

METRO REISEBUREAU A.S.

Karl Johansgt 31 inng Arbeidergt. - Tlf 33 32 43

BLIKK på TIDEN

EN FORFØLGELSE

■ De franske protestanter må i øyeblikket ha store bekymringer på sine norske trosfellers vegne, å dømme efter den årboken som de nylig har utgitt — «Almanach des Eglises luthériennes de France 1958» (s. 50—51). Her tegnes der nemlig et temmelig nifst bilde av den kirkelige situasjon i Norge som visst vil få både lutheranere og katolikker herhjemme til å trekke på smilebåndet:

«Kolossale anstrengelser blir gjort for å rive løs det norske folkets sjel fra den evangeliske tro. Et fremmed kirkesamfunn søker å tvinge en fri nasjon til å underkaste seg Roms tunge åk. For å oppnå dette gjør den bruk, nå og i fremtiden(!), av alle midler: Jesuitterordenens soldater rykker frem, og det er velkjent at for dem helliger målet midlene.»

Forfatteren har like lite sans som mange av våre hjemlige katolikk-eterer for den kjensgjerning at den vesle katolske minoriteten i Norge bor så spredt ut over hele landet at den nødvendigvis gjør et forholdsvis høyt antall prester (ialt ca. 50), dersom den skal kunne betjenes så noenlunde med sjelesorg og sakramenter. Han skriver:

«Slike tall gjør det berettiget å tale om en veritabel offensiv mot en nasjon som er helt og holdent protestantisk. Hvis der var det samme forhold i Frankrike mellom antallet av troende og antallet av geistlige, ville de 40 millioner franske katolikker ha 16 000 biskoper og 304 000 prester. Disse tallene kan synes uriktige, men gir i virkeligheten beviset på at Romerkirken gjør kolossale anstrengelser i Norge for å angripe lutherdommen og rykke den opp med roten.»

Efter å ha omtalt opphevelsen av jesuitterparagrafen som et fatalt misgrep, fortsetter den lutherske kronikøren, med dårlig skjult og latterlig ubegrunnet panikk:

«Vi vet at det norske folket i det store og hele er urokelig anti-romersk. Ja, på tross av særlig visse intellektuelles forræderi og flirt med katolisismen er den norske lutherdommen dyp og solid, og konversjonene til Rom i tilbakegang.

Det forhindrer ikke at denne katolske offensiven, ytterligere forsterket gjennom jesuittenes fremrykning(?), tar seg høyest alvorlig ut i franske protestanters øyne. De vet nemlig hva romersk dyktighet og forfølgelse kan utrette!»

Franske lutheranere har fått adskillig materiell bistand fra sine norske trosfeller. Var det ikke en idé å gi dem også litt mer solide og saklige informasjonser?

MYNDIGHETENES VENSTRE HÅND

Jan Kaare — «blader av forskjellig slag»...

■ Barneportrettet her til venstre forestiller en gutt — en 17-åring — som har drept sin bestemor — det eneste menneske som hadde vist ham godhet og forståelse i verden. Fra forhøret av Jan Kaare Tellefsen skriver «Dagbladet» (3. desember) blant annet:

«Han var også sta i sine svar, på en nesten stillferdig, men samtidig arrogant måte. Han godtok at politiet beslagla alt han hadde kjøpt, og det som var igjen av pengene, om lag 1700 kroner. Men han protesterte mot at brev og papir som kom til ham ble konfiskert. Beslaglagt ble også skjorter, slips,

undertøy og dress — en hel garderobe, platespiller og en bunke grammofonplater, dessuten blader av forskjellig slag, som *Cocktail*, *Verdensrevyen* og andre. Trass i kaldhet og kynisme, ante en likevel at unggutten var på sammenbrudets rand, og tilståelsen kom da også ganske kort etter at sorenskriveren hadde avsagt fengslingskjennelse.»

Nylig hadde vi en amper og langvarig debatt her i landet om sensurbestemmelsenes berettigelse eller ikke-berettigelse. Og blant den «litteratur» som ble beslaglagt hos Jan Kaare finner vi altså også et blad som for noen år siden — under et litt forskjellig navn — ble stemplet offentlig både i presse og i rettsal som en kloakk av en publikasjon, med sex, vold, sadisme og brutalitet som spesialer. Redaksjonen lovte bot og bedring, men en stikkprøve tyder på at pengene lokker for sterkt.

Et annet eksempel i selvsamme uke: Et rått sjåførmord, også begått av et ganske ungt menneske, mens Oslo Kinematografer på «Sentrum» (som også er drosjeholdeplass!) setter opp en film som «Mens morderne venter», oppreklamert med en utvetydig appell til gleden ved sadisme og brutalitet.

Vi tror det er en stigende og berettiget irritasjon i folke- meningen når det gjelder myndigheter hvis venstre hånd åpenbart ikke aner hva den høyre gjør — som i profittøyemed suggererer eller tillater at der suggereres — til kriminell adferd med den ene hånd, og må holde håndjernene klar med den andre. Det er i opprørende motsetning til hva en har lov å vente fra en velferdsstats sosiale bevissthet. Frihetens farligste fiender er frihetens misbrukere. Vi tror ikke på strenge straffer mot barn som mer eller mindre er ofre for det miljøet vi har gitt dem å leve i. Men efterårets ungdomskriminalitet bare i hovedstaden er rikelig grunnlag for at de ansvarlige myndigheter blir gått grundig efter i sømmene hva forebyggende tiltak angår. Noen av dem sover. Og noen av dem har åpenbart ikke engang den «unnskyldningen».

UKLART

■ Den lutherske Hamar-bispen, dr. Kristian Schjelderup har talt i Det Norske Studentsamfund (8. november) om «Hva er kristendom?», personlig, subjektivt, velmenende humanistisk. De siste års kirkestrid og kulturdebatt har i en slik grad gjort ham til symbol at man hever ham over debatt ennsi motsigelse — Studentsamfundets flertall påla seg selv og mindretallet en respektfull taushet efter foredraget. I studenterbladet «Minerva» (13. desember) griper imidlertid en «dissenter» til pennen. Under titelen «Schjelderup og schjelderupianerne» skriver Lars Roar Langslet blant annet:

«Jeg må ærlig bekjenne at noen «krystallklarhet» var jeg ikke i stand til å finne i biskop Schjelderups foredrag, det var nettopp den kvalitet man måtte savne mest. Symptomatisk forsåvidt: det er vel uklarheten omkring Schjelderups teologiske standpunkter som må bære en stor del av skylden for den ulykksalige strid som har stått omkring ham i og utenfor kirken.

Schjelderups foredrag kunne i det minste fortolkes i to hovedretninger: Enten slik at det hadde en tendens som gikk skarpt imot den tørre bokstavsroskap uten kjærlighet, — et religiøst juristeri uten det personlige engasjement som er sentralt i all ekte kristendom. Et slikt syn kunne utvilsomt også Schjelderups motstandere i debatten slutte fullt opp om. Men foredraget kunne også med leithet fortolkes langt snevrere: som et angrep på bekjennelsestroskap generelt (ut fra den nokså insinuante påstand at bekjennelsestroskap er uforenlig med et engasjement i kjærlighet), og som et angrep på den nykirkelige orientering (ut ifra en individualistisk kristendomsoppfatning med en farlig slagside mot rendyrket subjektivismen). Hvis denne fortolkning er riktig, beklager jeg å måtte ta parti på mørkemennenes side. (...)

Mon ikke dogmene betyr noe mer for kirkens liv enn juristerier, mon ikke det innhold de står for, er selve kirkens identitet som kirke, dens *raison d'être*? Kirken kan ikke — uten å svikte sin egen oppgave — avsverge det budskap den er satt til å forvalte, bare for å gjøre det «lettere» for folk.

Eneboergrotten i Assisi

Klokken syv om morgenen startet vårt selskap, bestående av både dansker og nordmenn, fra vårt hotell i Via Paoli, med Enerboerhytten, «Eremo delle Carceri» som mål. Vi gikk gjennom Porta dei Capuccini, videre bortover en nærmest flat vei med oliventrær på begge sider. Eterhvert begynte veien å bli brattere, og oliventrærne ble avløst av eketrær. Vi så S. Maria degli Angeli- domen reise seg majestetisk i landskapet nedenfor oss, og en stund kunne vi fremdeles se Assisi med domkirken og de to festninger Rocca Maggiore og Rocca Minore. Vi kom omsider frem til en liten dal, og ble meget overrasket da eneboergrotten uventet dukket frem av ekeskogen. Vi hadde gått temmelig nøyaktig i en time.

Carceri, som her betyr retrett, var i sin tid et lite kapell, viet til Madonna, og tilegnet Subasios benedektinere av byen Assisi, men ble senere gitt til den hellige Frans og hans ledsagere for at de skulle ha et sted hvor de kunne trekke seg tilbake og meditere. Senere, i begynnelsen av 15. årh., ble det lille kloster føyet til av St. Bernhard av Siena. Nå er det fransiskanerne som har det.

Vi vandret gjennom en liten stenportal langsmed en skyggefull vei frem til hytten. Ovenfor lå fjellskrånningen og Monte Subasio nesten skjult av steneketrær. Gjennom en annen portal, prydet med en beskjeden freske av Madonna sammen med den hellige Frans og Klara, kom vi til en enkel, triangulær gårds plass med en brønn. Legenden forteller at den hellige Frans fikk denne brønn til å fylles med vann når han ba. Stående ved rekkverket kunne vi se nedover gjennom den ujevne dal, revet opp av vannstrømmer gjennom tidene. Ovenfor lå den lille kirken, til venstre spisesalen og over, sovesalen. I kirken, også kalt St. Bernards kapell, hang en altertavle av korsfestelsen, antatt å stamme fra det 15. årh. Der var også et skap med den hellige Frans' relikvier.

Den hl. Frans' ånd lever videre på grotteområdet.

Vi stanset opp i kirken, og vår reiseleder, den danske katolske prest, Paul d'Auchamp, celebrerte den hellige messe. Vi var både protestanter og katolikker i selskapet og alle katolikkene gikk til Herrens bord — bestemmelsene hindret jo de andre ifølge interkonfesjonell praksis.

Etter messen gikk vi gjennom en dør inn i oratoriet, den opprinnelige grunnstamme til Carceri. Det er også blitt kalt Capella di Santa Maria og har på alteret en freske av Madonna med Barnet, som man mener stammer fra St. Frans' egne dager. Det kalles Carceris Madonna og er malt over et tidligere arbeide i 16. årh. Brødrene forrettet messen her den gang de bodde i grottene rundt hytten.

Vi gikk opp til venstre inn i det lille kor fra St. Bernards tid, og til høyre lå et lite sakresti. En bratt stenhellet sti førte ned til helgenens grotte, delt opp i to etter hans død. I den første del sto hans stenseng, et stykke tre var hans hodepute. I den annen del, hvor han pleiet å be, sto et lite alter med et krusifiks, som man mener skriver seg fra 15. årh. Det påstås endog at det er det samme som den hellige Frans pleiet å bære med seg rundt om og vise frem til folk den gang han levde. Vi gikk gjennom en meget trang dør og fikk se en rød sten som lå i en ut-hulning. Dette var «Djevelens Hull», og markerer djeve-

å bli kristne. En fortyntet, avdogmatisert kristendom er ikke lenger kristendom. (...)

Man må være klar over at denne mangel på resonans for kristne symboler og dogmer delvis er et provinsielt fenomen. Det finnes utvilsomt fremdeles millioner mennesker som dette betyr noe for, mennesker som har satsset sitt liv på det.

Og om den norske kirke ikke har vunnet tilstrekkelig resonans for det tidløse i kirkens budskap, da trenger ikke det være budskapets feil, det kan være kirkens. Det kan være dens forkynnelses-form som ikke er på høyde med oppgaven. Kirken kunne sagtens vinne popularitet om den avsverget sitt budskap og nøyde seg med et snilt, humanistisk «trosminimum» som alle kunne være enig i, fordi det er harmløst. Men da ville den underskrive sin dødsdom.»

Fr. Candidus.

OBS: KATOLSK KATEKISMUS

Den danske utgave av den store tyske katekisme foreligger nå komplett i ett bind. Pris ib. kr. 16.75. Den kan også fås i tre bind, og prisen for alle tre tilsammen er kr. 17.40.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo

Tlf. 42 37 43

UTLANDET

VATIKANET

Før enhet og fred i verden — Pavens julebudskap.

Den 23. desember kl. 12 middag holdt pave Johannes XXIII sin første juletale. Han svarte også på hilsener og juleønsker som kardinalkollegiets dekan, kardinal Tisserant, hadde overbragt. Kringkastingsstasjoner over hele verden overførte julebudskapet.

Herrens fødsel være et budskap om enhet og fred for hele verden, uttalte Johannes XXIII, og oppfordret til fornyet innsats for orden, rettferdighet og brorskapsfølelse blant alle kristne folk. I mange deler av verden er der intet gehør for dette budskap. Der hvor den kristne sivilisasjons helligste begreper undertrykkes eller utslettes, hvor den guddommelige orden rokkes ved og oppfatningen av et overnaturlig liv svekkes, der finnes utgangspunktet for alt ondt.

Pave Johannes henviste til kneblingen av friheten i områdene bak jernteppet og i China. «Vi må forberede oss på ethvert mulig forsvar for de kristne grunnsetninger, som nå og alltid er en beskyttelse for den sanne rettferdighet.»

Juletiden, fortsatte han, er de gode gjerningers og nestekjærlighetens tid, den må være høydepunktet for alt barmhjertighetsarbeide for trengende og syke og alle som på en eller annen måte har det vondt. «Det skal være en handling

gens jul,» ropte Paven ut. Alle som hørte hans stemme i eteren, skulle befestes sine gode forsetter for det nye års helliggjøring, «så det for hele verden kan bli et rettferdighetens, bønnens, godhetens og fredens år.»

Johannes XXIII's julebudskap var også en hyllest til Pius XII og hans store taler og radiobudskaper. Seg selv kalte pave Johannes XXIII en enkel folkets sønn, som intet annet vil enn å bringe de kristne fremover på godhetens og barmhjertighetens vei.

Pavens budskap vist stor oppmerksomhet.

I hele verden er pave Johannes XXIII's juletale blitt viet meget stor oppmerksomhet. I Radio og presse er den omtalt og gjengitt på første plass, unntatt i Sovjet, hvor kringkasteren ikke har nevnt den.

I Roma var den store pontifikalmesse i St. Peterskirken julens høydepunkt. Romere og pilegrimer fra hele verden hadde fylt basilikaen til siste plass. Paven feiret den tredje julemesse som fellesmesse hvor de tilstedeværende ba høyt sammen med celebranten trinbønnen, Gloria, Credo og Fader vår. Etter messen velsignet Paven folkemengden på Petersplassen fra loggiaen over inngangen.

Første juledag om ettermiddagen besøkte Paven to sykehus i Roma, og om morgenen annen juledag det store fengsel Regina Coeli i bydelen Trastevere. I en tale til fangene sa han bl. a. at han også var biskop av Roma, og derfor hadde å ta seg av alle, også syke og fanger.

20 nye kardinaler har mottatt sine røde hatter.

I en overfylt Peterskirke overrakte pave Johannes XXIII den 18. desember kardinalhattene til de nye kardinaler. Foruten de 20 nye deltok også 23 eldre kardinaler i seremonien. På ærestribu-

nene i kirkens kor hadde de utenlandske diplomater ved Vatikanet og en rekke kjente personligheter forøvrig, samt de nye kardinalers pårørende, tatt plass. Seremonien, kalt et offentlig Konsistorium, ble overført av Vatikansenderen og det europeiske fjernsyn og videre-sendt av en mengde radiostasjoner rundt om i verden.

Før Paven kom inn i Petersdomen, hadde de nye kardinaler samlet seg i Petronilla-kapellet, hvor de avla troskapseden foran den eldste kardinalbiskop, kardinalprest og kardinaldiakon: kardinalene Tisserant, Fumasoni-Biondi og Canali. Tre av de nye kardinaler var ikke til stede, kardinal Cento, hittil apostolisk nuntius i Portugal, og Bueno Y Monreal, erkebiskop av Sevilla. Disse vil motta kardinalhatten når de neste gang besøker Vatikanet. Heller ikke kardinal Fietta deltok da han var blitt syk.

Pave Johannes XXIII ble båret inn i domene i en festlig prosesjon. Like foran pavetronen skred de eldre kardinaler frem. Både disse og de nykreerte hadde på grunn av adventstiden, ikke skarlagensrøde, men violette drakter. Da Paven ble båret inn, spilte et trompetkor pavemarsjen, dernest sang Det sextinske kor «Tu es Petrus» av Palestrina. Paven som ble hilst med jubelrop, tok plass på sin trone, og etter at de eldre kardinaler hadde bragt ham sin hyldest, leste en konsistorialadvokat opp den første henstilling om saligkåring for Don Luigi Palazzolo, grunnleggeren av De fattige søstres institutt i Bergamo i Italia. Derpå hentet de to kardinaldiakoner, Canali og Ottaviani, de nye kardinaler i Petronilla-kapellet. De bar den violette Cappa Magna. Kardinal Barbieri, som tilhører kapucinerordenen, bar en brun kardinaldrakt. Under deres inntog ble en annen henstilling om saligkåring opplest, det gjaldt den amerikanske ordens-søster Anna Elizabeth Seaton.

De nye kardinaler bragte så Paven sin hyldest, særlig ble erkebiskop Montini, biskop Döpfner og kardinalstatssekretær Tardini hjertelig mottatt, og de nye og de gamle kardinaler utvekslet til slutt broderkysset. Så tok de nye

lens legendariske flukt etter forgjeves å ha fristet den hellige Frans.

Videre vandret vi over den berømte bekk, om hvilken legenden kan berette at den stoppet å renne på ordre fra den hellige Frans, slik at den ikke måtte forstyrre brødrenes bønner. Den er ikke alltid uttørret som nå, det hadde ikke regnet i Assisi på lenge. At der skjer underlige ting i disse trakter også i vår tid, viser den omstendighet at bekken fylles med vann i urolige tider i verden, således i 1939 like før den annen verdenskrig, og også i 1914, før den første.

Ovenfor bekken lå den berømte ek, kalt «fugletreet» til minne om den hellige Frans' tale med de vingede skapninger. Like ved treet står et monument av St. Frans som mottar to duer fra en ung mann. Det er laget av Vincenzo Rossignoli, og originalen befinner seg i klosteret på Monte Verna i Toscana.

Gjennom den ensomme skog gikk vi så og beskuet grottene hvor den hellige Frans' trofaste ledsagere hadde bodd, såsom Antonio da Stroncone, Bernardo di Quintavalle, Andrea, Ruffino, Masseo, Egidio og Silvestro. Alle sammen var vi grepet av den underlige atmosfære som slo imot oss på dette sted.

Men vi merket også noe annet og mere jordnært. Vi følte en *ubendig sult* — klokken var noe over ni, og vi hadde alle gått fra Assisi på fastende hjerte. Vi gikk på jakt etter et passende sted, hvor vi kunne innta vår frokost, og det fant vi også. En liten fjellformasjon var som skåret ut til buffet, og vi inntok frokosten stående. At den medbrakte niste, som besto av loff, ost, marmelade — ikke smør, det er unødvendig i Italia — frukt og vin (kaffe laget vi på spritapparat) smakte aldeles fortrinlig, behøver jeg vel ikke å fortelle, — ja det er den mest charmante frokost jeg har spist i hele mitt liv! - ia.

kardinaler for første gang plass ved siden av de gamle på kardinalbenkene i Peterskirken kor. En tredje henstilling om saligkåring ble opplest, denne gang for den i 1842 avdøde kapuciner munk Leopold di Castelnuovo, og Paven henviste så alle tre til granskning i Rituskongregasjonen.

Det offentlige konsistoriums høydepunkt var da kardinalene mottok sine kardinalhatter. I den rekkefølge de var blitt utnevnt trådte de frem for pave-tronen, og den første var da erkebiskopen av Milano, kardinal Montini. Idet hatten ble overrakt, uttalte Paven følgende ord: «Motta denne røde hatt, det synlige tegn på kardinalverdigheiten, til større ære for den allmechtige Gud og til pryd for Den apostoliske stol; måtte den vitne om at du uforferdet, om nødvendig med livet som innsats, vil gå inn for å styrke den hellige tro og freden blant de kristne folk og Den hellige romerske kirkes beståen.»

Kardinalhatten har idag bar en symbolsk betydning, og blir bare båret den ene gang når overrekkelsen finner sted. Når en kardinal er død, blir den lagt på kisten og til slutt opphengt i gravhvelvingen i den angjeldende biskops- eller titelkirke.

De nye kardinalers rang.

Etter at 23 nye kardinaler er kreert, er Det hellige kollegiums samlede antall nå 74. Paven hadde opprinnelig forhøyet antallet til 75, men i mellomtiden døde erkebiskopen av Santiago i Chile, kardinal Caro Rodriguez.

Kardinalkollegiet er oppdelt i tre rangklasser. Det omfatter kardinalbiskoper, -prester og -diakoner. I klassen kardinalbiskoper kan bare kardinalprester som virker i Kurien rykke opp. Ved kreering av kardinaler kan bare de som har mottatt biskopsvigselen bli kardinalprester. De øvrige blir utnevnt til kardinaldiakoner. En kardinaldiakon kan også rykke opp til kardinalprest selv om han ikke er vigslet til biskop, men han må da ha vært kardinaldiakon i minst 10 år, og fremsette sitt ønske om en kardinalprestetittel i et konsistorium.

Statssekretær mgr. Tardini, som ble kreert til kardinal av Paven, er først blitt utnevnt til kardinaldiakon i det hemmelige Konsistorium. Da Paven samtidig også utnevnte ham til titularerkebiskop, rykket han opp og ble kardinalprest da han den 27. desember ble vigslet til biskop av Paven.

For rangordenen i Kardinalkollegiet er rekkefølgen ved kreeringen bestemmende. På listen over de nye kardinaler står erkebiskopen av Milano, kardinal Montini, først.

Pave Johannes XXIII har utnevnt den hittidige understatssekretær, monsignore Carlo Grano, til Vatikanets ambassadør (apostolisk nuntius) i Rom.

Johannes XXIII og seremoniellet.

Alle som har kjent kardinal Roncalli tror at Johannes XXIII vil ha vanskelig for å følge Vatikanets tradisjonelle seremoniell, f. eks. at Paven alltid skal innta sine måltider alene. Og den 10. november spiste pave Johannes XXIII middag med mgr. Bortignon. Om aftenen kroningsdagen hadde han invitert sin søster og sine tre brødre til å spise sammen med seg, mens det i et tilstø-

tende rom var dekket for hans mange nevøer og nieser. Paven sa endog ha sagt med hensyn til den foreskrevne ensomhet at han hadde følelsen av å være en seminarist som hadde fått straff!

Pave Johannes XXIII på film.

Pave Johannes XXIII vil for første gang bli å se på film i en dokumentarfilm som opptas om pavedømmet, og som får titelen «Tu er Petrus». (Du er Peter.) De første opptak er alt gjort i Vatikanet. Paven leste på latin og oversatte til fransk deler av den tale han holdt til kardinalene etter at han var valgt. Det er også gjort opptak fra den første audiens hvor han mottok kardinalsekretær Tardini. Regissøren heter Pierre Agostini. (KNA.)

DE FORENTE STATER

Kardinalens frimerkesamling.

Kardinal Spellman i New York har en bemerkelsesverdig frimerkesamling som vil bli utstilt fra 22. til 31. mai i år på den internasjonale frimerkeutstilling «Interposta» i Hamburg. Kardinalens samling består av kristne motiver, og han har personlig samlet alle frimerkene. Samlingen har vært stilt ut en gang tidligere i Europa, det var i 1953 i Luxembourg. (KNA.)

FRANKRIKE

François Mauriac om Kirken i verden.

For Kirken som universelt vesen er kommunismen problem nr. 1, sa den kjente forfatteren François Mauriac i et intervju med United Press. Som svar på et spørsmål om katolisismens fremgang eller tilbakegang i verden, uttalte han: «Min mening som troende er at Kirken helt fra sin opprinnelse og til tidenes ende ikke vil oppleve hverken fullstendig seier eller totalt nederlag. Jeg taler da ut fra et utelukkende materielt synspunkt. Kirken er en surdeig. For den er det ikke spørsmål om seier eller nederlag, jeg gjentar, på det materielle plan. Kirken tørner sammen med kommunismen som den allerede har tørnet sammen med den romerske stat og keiserne. Den har alltid befunnet seg i en kampstilling slik den gjør nå i våre dager.»

Men husk at den ikke bekjempes bare av den internasjonale kommunisme. Kirken befinner seg på en måte i kamp med den moderne verden. Likevel... det som slår en er den veldige betydning den fortsetter å ha i verden mens alt er mot den.»

I forveien hadde Mauriac talt om Den katolske kirke i Frankrike og sagt: «Frankrike... er et arnested for fornyelser, der er jordbunn for nye forsøk og metoder i apostolatet.»

Fra advent over til fastetid.

Det vil bli holdt fasteprekener i fransk radio-fjernsyn av de franske kardinaler, og kanskje også av noen utenlandske.

Arbeiderprester nødvendig.

Arbeiderprester er nødvendig, sa kardinal Feltin, erkebiskopen av Paris, da han nylig talte på en studentersammenkomst i Bordeaux om prestens rolle i det moderne samfunn. Ifølge kardinalen har arbeiderprestene fått den misjon å sørge for at Evangeliets ånd trenger igjennom i arbeidernes verden.

I sin tale sa kardinal Feltin også at det var blitt gjort feil på arbeiddersjelsorgens område, og at det kirkelige læreembete hadde vært nødt til å misbillige enkelte initiativer. Men arbeiderne spiller en så stor rolle i det moderne smfunn, at spørsmålet om arbeiderprester må gripes an på nytt. Dette område frembyr et rikt virkefelt for unge prester besjelet av apostolisk iver. (KNA.)

Vincent av Paul hedres.

Det franske postvesen sendte ut to nye frimerker til jul. Det ene viser den franske barmhjertighetsapostel og ordensstifter St. Vincent de Paul, og den sveitsiske sykepleier J. H. Dunant, som var en av grunnleggerne av det internasjonale Røde Kors. (KNA.)

ITALIA

Æresbevisning til kardinal Tisserant.

Kardinalkollegiets dekan, kardinal Tisserant, er valgt til medlem av Det italienske vitenskapsakademi. Valget er godkjent av Italias president, Gronchi. (KNA.)

Kirkekunst — moderne kunst.

I midten av november ble en ny kirke i utkanten av Milano vigslet av erkebiskop Montini. Den nye kirke er bygget helt og holdent av halvt gjennomsiktig glass. Sakristiet og et kapell har fått plass under kirken.

I sin preken kom erkebiskopen inn på den moderne kirkekunst. «Man spør oss om det er mulig å innføre nytt også når det berører den guddommelige kultus. Jeg erklærer da at religionen, når den er levende og rett forstått, så langt fra å utelukke det nye, tvert om både vil, søker og krever det.»

«...Det nye som den moderne kunst fører med seg er velkommen. Hvis det ikke skyldes tilfeldige innfall eller uvitenhet, men svarer til autentiske uttrykk for tro og kristent liv, er det alltid en ære som vises Gud.»

Ny Masina-film.

Giulietta Masina får vi se igjen i en ny storfilm som hennes mann, Fellini, nylig har underskrevet kontrakt for, sammen med to andre regissører. Filmen får navnet Fortunella.

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinacs dossier.

Siste søndag før jul ble en messe til ære for kardinal Stepinac celebrert i St. Odile-kirken i Paris. Hjelpebiskopen av Paris, mgr. Rupp, holdt en tale for anledningen.

Etter messen, fremviste lederen for den katolske kroatiske misjon i Frankrike, pater Dragoun, en bok: «Le dossier du cardinal Stepinac» (Kardinal Stepinacs dossier eller samling av aktstykker), utgitt under beskyttelse av Paris' erkebiskop, kardinal Feltin. Den kroatiske kirkes drama og kardinal Stepinac personlig ble derpå omtalt av visepresidenten i det franske senat, Ernest Pezet.

NEDERLAND

Protestanter og katolikker sang julen inn sammen.

I Amsterdam, Den Haag, Utrecht og åtte andre nederlandske byer, forente

protestanter og katolikker seg i år for å syngre gamle nederlandske julesanger sammen. I Utrecht var erkebiskopen, mgr. Alfrink, til stede sammen med flere protestantiske prester og byens borgermester, i den store «Margriet-hall», som rommer 10 000 personer.

POLEN

Etter kardinal Wyszynskis tilbakekomst.

Straks etter sin tilbakekomst til Polen fra Roma, celebrerte kardinal Wyszynski, en messe i St. Johannes-katedralen i Warszawa, etter at en enorm folkemengde hadde hilst ham velkommen på stasjonen og i gatene. Kardinalen sa noen ord under messen og fortalte om audiensen hos pave Johannes XXIII. Han fremhevet at Paven hadde stor sympati for Polen og hadde gitt uttrykk for sin glede over polakkenes trofasthet mot Kirken.

Kardinalen hadde mottatt en kostbar monstrans i gull som gave av Paven. Den er bestemt for Jasna Gora-klosteret i Czestochowa.

SOVJETSAMVELDET

Moskvaradioen om Sovjet og Den katolske kirke.

For en tid siden ble det i en kommentar i Moskvakringkasteren erklært at «den offentlige mening i Sovjetsamveldet var interessert i begivenhetene i Vatikanet» (det var like før konklavet), og det ble særlig fremhevet: «Det er sikkert at trass i ideologiske forskjeller mellom Sovjetsamveldet og Den katolske kirke, eksisterer der reelle muligheter for kontakt og samarbeide i kampen for freden.»

Den italienske katolske aksjons organ, Il Quotidiano, trykket en kommentar til denne erklæring fra Moskva, hvor det blant annet står:

«Det dreier seg ikke om ideologiske forskjeller mellom Roma og Moskva som vil kunne overvinnes gjennom et kompromiss. Moskvask diktatur har en enorm rettferdighetsgjeld å betale før det kan tenke på forhandlinger med Roma. Det må rehabiliterer martyrene for den katolske tro, løslate de som har overlevet og gi det russiske folk såvel som satelittstatene alle deres friheter tilbake, først og fremst religionsfriheten. Med hensyn til «fred», så blir dette ord blasfemisk når det uttales av det ungariske folks bødler.»

VEST-TYSKLAND

Den første «veikirke».

Tyve rullende kapeller har vært å se på veiene sist sommer i de områder av Vest-Tyskland hvor det er mangel på kirker. I vinter ligger de stille i Königstein. Det betyr likevel ikke at det ikke finnes kirker ved veiene i vinter. Den første «veikirke» er nylig åpnet i Adelsried, og ligger ved autostradaen München—Augsburg. Det er særlig de bilkjørere som er ute og farer om søndagene den er bygget for.

Biskopen av Augsburg er av den mening at katekismer bør inneholde et nytt

avsnitt som behandler de kristnes plikter i forbindelse med kjøring av alle slags motoriserte befordringsmidler.

Innføring i islam.

Den katolske akademiske utenlandstjeneste (KAAD), arrangerte omkring årsskiftet i samarbeide med det marokkanske benediktinerklosteret Toumliline en studieuke for forståelsen av islam, eller muhammedanernes religiøse tro. Studiene ble ledet av den marokkanske fransiskaner, professor Abdel Jalil, p.t. Paris. Forøvrig kan nevnes professorene Spiess, Bonn, de Vries, Roma og Henninger, Fribourg, Sveits. Deltagerne var hovedsakelig tyske studenter og unge akademikere som ønsket å kvalifisere seg for en bedre kontakt med de muhammedanske studenter som oppholder seg i Forbundsrepublikken. (KNA.)

Kirkemusikk i Köln.

Den fjerde internasjonale kongress for katolsk kirkemusikk skal holdes i Köln i 1961. Musikere fra hele verden kommer til å delta.

Ris til India.

Arbeiderforeningene i distriktsområdet Wuppertal vil gi en sekk ris hver til nødlidende i India. Verdien av en sekk ris anslås til ca. 50 tyske mark, eller ca. 86 norske kroner. — (KNA)

HALDEN
Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1

HALDEN	
E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	A/S HALDEN BRYGGERI
HALDEN MØBELFORRETNING Alt i møbler Tlf. 2534	SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.
Hermetikk- og pølsefabrikk - Røkeri Salteri - Fryseri 1600 m³ - Kjølelagere Stabburet GUNNAR NILSEN FREDRIKSTAD

KLEMET JOHANSEN <i>Fredrikstad Begravelsesbyrå</i> Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062
FREDRIKSTAD BRYGGERI FREDRIKSTAD

ALF SVENDSEN Alt i kolonial Tlf. 2167 Farmannsgt. 1-3
HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 2131

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR - EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

UNGARN

Hyrdebrev fra biskopene.

I følge det ungarske offisielle nyhetsbyrå MTI skal det ungarske episkopat ha utsendt en rundskrivelse i anledning av de forestående parlamentsvalg. I skrivelsen eller hyrdebrevet blir det etter hva MTI med henvisning til den katolske ungarske etterretningstjeneste «Magyar kurir» melder, fastslått av biskopene at de ungarske katolikker ville medvirke til det felles vel gjennom fellesskapstanken i Evangeliet's änd. Ordrett siterer MTI: «Vi krever sosiale dyder som samvittighetsfull pliktoppfyllelse, beskyttelse av offentlig eiendom, flid og sparsomhet. Samtidig vil vi bekjempe alle synder mot samfunnet som egoisme og havesyke, nød, drikkfeldighet og karakterløshet.» I denne sammenheng heter det ordrett videre: «Vi opphører ikke med også å forkynde den udødelige sjels verdi.»

Biskopene og prestene arbeider først og fremst for sjelenes frelse, står det i brevet i følge MTI, staten derimot bekymrer seg om folkets jordiske kår. Hvis menneskenes fysiske vel forsømmes, går det også ut over det åndelige. «Vi støtter derfor enhver virksomhet fra det offent-

liges side som går ut på å hjelpe menneskene og tjener til statsborgernes vel,» erklærer biskopene. Parlamentet bør også betenke at det representerer millioner av troende og derfor råder over forholdet til kirkene. — (KNA)

Paulusepistel i en fabrikk...

Arbeiderne i en stor ungarsk fabrikk var samlet for å høre et foredrag av den berømte ungarske komponist, Zoltan Kodaly. Foredraget skulle være om den sosialistiske fredskampanje. Alle de intellektuelle som er igjen i Ungarn, har siden oppstanden i 1956 vært utsatt for sterkt press fra regjeringen Kadar, for at de skal tilpasse seg og delta offentlig i forskjellige former for propaganda.

Den store musiker er nå 76 år gammel, og har ikke sluppet unna presset. Han gikk langsomt oppover foredrags-

salen og ble fulgt med oppmerksomme blikk fra den tallrike forsamling og kadrene. Da han var kommet opp på tribunen, la han en liten sort bok som han hadde båret under armen, ned på pulten. Han åpnet den og leste med høy og klar stemme.

Det var Det nye Testament, Paulus' brev til korintierne.

Det hørtes ikke et åndedrag, hele salen lyttet. Langsomt, med ettertrykk falt apostelens ord ned fra tribunen som var dekorert med det røde flagg...

Aldri hadde noen sett eller hørt noe lignende.

Alle ventet at politiet skulle gripe inn og avbryte komponisten, arrestere ham kanskje. Men Kodaly fortsatte lesningen uten forstyrrelser. Da han var ferdig, lukket han igjen boken, gikk rolig gjennom salen og ut...

BERGEN
<p><i>Gode kjøtt og pølsevarer fra</i> J. Aug. Bye & Opdahl's</p>
<p>T. Beyer BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP</p> <p>Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen</p>
<p>SVERRE W. MONSEN Manufakturvarer - Sengeutstyr</p>
<p><i>Eches Færvehandel's</i></p> <p>NYGÅRDSGT. 4</p>

BERGEN	
<p>K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pøsefabrikk Solheimsgt. 11 Tlf. 99 016 Bergen</p>	<p>HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>
<p>L. W. TORNØE A/S Papirhandel Bergen</p>	<p>Alt i kontormøbler og stålrørsutstyr</p>
<p>Johan H. BENTZON A/S En gros - Telefon 10106</p>	<p>DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090</p>
<p> All slags skadeforsikring</p>	
<p>$\frac{1}{2}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel BERGEN Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482</p>	
<p>Sølv for alle anledninger</p>	<p><i>Theodor Olsens Eftf.</i> JUVELER SMÅSTRANDGT 4 BERGEN</p>
<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramaadresse: «Kjell»</p>	

OSLO

<p>T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA Ullevålsv. 1 - Oslo Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72</p>	<p>OBS! Ved adresseforandringer, vennligst oppgi også den tidligere adresse!</p>	<p><i>All slags forsikring</i></p> <p>ANTH. B NILSEN & CO'S ASSURANCEBUREAU A/S Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.</p>
 <p>Beste leverandør av KJØTT-FLESK-PØLSEVARER</p>	<p><i>Kjøp oss våre annonsører i 1959!</i></p>	
<p>E. M. JACOBSEN Bakeri & Conditori Akersgt. 67</p>	 <p>Telefon 33 52 64 33 53 31 33 51 62</p>	<p><i>Blomster for alle anledninger</i></p>
<p>WISBECH Majorstua - Oslo MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE FABRIKKER</p>	<p>JOHAN OLSEN & SØNNER Murmester & Entreprenørforretning Etablert 1896 Kongensgate 17, Oslo Telefon 42 99 90</p>	<p>Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD Glagsvei 23, Grefsen Tlf. 37 57 68</p> <p>N. JOHANSEN Bakeri & Konditori Valkyriegt. 1 - Oslo</p> <p>SØREN HANSEN Kolonialforretning Langes gate 6 - Oslo Telefon 33 77 34</p>
<p>NORENBERG & CO. A.S MARGARINFABRIKK OSLO Leverandør av den bekjente «NOCO» margarin</p>		